

ISBN NO : 978-605-05-1659-3
ESER ADI : TÜRK ANAYASA YARGISINDA NORM DENETİMİ
YAZAR ADI : MERİH ÖDEN
YAYIM YILI : 2023

TÜRK ANAYASA YARGISINDA NORM DENETİMİ

ÖDEMELİ İSTEME VE GENEL DAĞITIM

YETKİN Basım Yayım ve Dağıtım A.Ş.

Strasbourg Caddesi No: 31/A 06430 Sıhhiye / ANKARA

Tel : 0 (312) 231 42 34 (35) – 232 03 43 Faks: 229 87 85

Şube: Abide-i Hürriyet Cad. No: 158 34381 Şişli / İSTANBUL

Tel: 0 (212) 234 50 56 (57) Pbx Faks: 0 (212) 234 50 58

e-mail: yetkin@yetkin.com.tr <http://www.yetkin.com.tr>

Yayınevi Sertifika No: 47453

Yayın Kodu: ISBN 978-605-05-1659-3

© Yetkin Yayınları 2023

Dizgi: YETKİN Elektronik Yayımcılık Sistemleri

Baskı: YETKİN BASİMEVİ

Kâzım Karabekir Caddesi No: 95/7-8-10

Tel: 0 (312) 341 00 06 06060 ANKARA

Matbaa Sertifika No: 47452

Prof. Dr. Merih ÖDEN

**TÜRK ANAYASA
YARGISINDA
NORM DENETİMİ**

Ankara 2023

- Aliefendioğlu, Yılmaz: **Anayasa Yargısı ve Türk Anayasa Mahkemesi**, Yetkin Yayınları, Ankara 1996.
- Aliefendioğlu, Yılmaz: **Anayasa Yargısı**, Yetkin Yayınları, Ankara 1997.
- Arık, Kemal Fikret: “Yeni Anayasa Mahkememiz Hakkında”, **Adalet Dergisi**, Yıl 52, Sayı 9-10 (Eylül-Ekim 1961), s. 831-849.
- Armağan, Servet: **Anayasa Mahkememizde Kazaî Murakabe Sistemi**, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1967.
- Arsel, İlhan: **Türk Anayasa Hukukunun Umumi Esasları**, Birinci Kitap: Cumhuriyetin Temel Kuruluşu, Ankara 1965.
- Arslan, Zühtü: “Anayasa Mahkemesinin ‘Yorum Tekeli’, Yargısal Üstünlük ve Demokrasi”, **Prof. Dr. Ergun Özbudun’a Armağan**, Cilt 2, Yetkin Yayınları, Ankara 2008, s. 59-89.
- Atar, Yavuz: “Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Hukuki Rejimi ve Anayasallık Denetimi”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 36, Sayı 1 (2019), s. 241-259.
- Aybay, Rona: “Anayasa’nın 151. Maddesine Göre Taraflarca İleri Sürülen Anayasaya Aykırılık İddialarının “Ciddi”liği Sorunu”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt 33, Sayı 3-4 (1967), s. 155-176.
- Aybay, Rona: “Anayasaya Aykırılık İtirazının Özellikleri: “Dâvanın Varlığı” ve “Uygulanacak Kanun” Sorunları”, **Adalet Dergisi**, Yıl 59, Sayı 6 (Haziran 1968), s. 350-366.
- Aybay, Rona: “Uluslararası Antlaşmaların Türk Hukukundaki Yeri”, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, Sayı 70 (2007), s. 187-213.
- Azrak, A. Ülkü: “Türk Anayasa Mahkemesi: Anayasa Düzenindeki Yeri, Teşkilâtı, Fonksiyonları”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt 28, Sayı 3-4 (1962), s. 649-700.
- Azrak, Ülkü: “Anayasa Mahkemesi İptal Kararlarının Geriye Yürümezliği”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 1 (1984), s. 151-168.

- Balta, Tahsin Bekir: “Türkiye’de Anayasa Yargısı”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 18, Sayı 1-4 (1961), s. 547-565.
- Beardsley, James: “Constitutional Review in France”, **Supreme Court Review**, Volume 1975 (1975), s. 189-259.
- Bilgen, Pertev: **1961 Anayasasına göre Sıkıyönetim**, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1976.
- Bilgen, Pertev: “Kanunların Uygulanmasının Anayasa Mahkemesi Tarafından Durdurulması”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 12 (1995), s. 171-191.
- Brewer-Carías, Allan R.: **Judicial Review in Comparative Law**, Cambridge University Press, Cambridge 1989.
- Can, Osman: “Anayasa Yargısında Yokluk”, **Prof. Dr. Ergun Özbudun’a Armağan**, Cilt 2, Yetkin Yayınları, Ankara 2008, s. 175-213.
- Cappelletti, Mauro: **Judicial Review in the Contemporary World**, Bobbs - Merrill, Indianapolis 1971.
- Cappelletti, Mauro: “The Mighty Problem of Judicial Review and the Contribution of Comparative Analysis”, **Southern California Law Review**, Volume 53, No. 2 (January 1980), s. 409-445.
- Cappelletti, Mauro: “Repudiating Montesquieu? The Expansion and Legitimacy of Constitutional Justice,” **Catholic University Law Review**, Volume 35, No. 1 (Fall 1985), s. 1-32.
- Cappelletti, Mauro: “The Expanding Role of Judicial Review in Modern Societies”, **Revista Juridica U.P.R.**, Volume 58, No. 1 (1989), s. 1-18.
- Çağlar, Bakır: “Anayasa Yargısında Yorum Problemi Karşılaştırmalı Analizin Katkıları”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 2 (1985), s. 163-195.
- Çağlar, Bakır: “Parlamentolar ve Anayasa Mahkemeleri, Teori ve Pratikte Anayasa Yargısının Sınırları Problemi: Sentetik Bir Deneme İçin Notlar”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 3 (1986), s. 137-187.
- Çağlar, Bakır: **Anayasa Bilimi**, BFS Yayınları, İstanbul 1989.

- Çelik, Edip F.: **Milletlerarası Hukuk**, Cilt 1, 4. Baskı, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1980.
- Deener, David: “Modern Anayasal Sistemlerde Yargı Denetimi”, Çeviren Tunçer Karamustafaoğlu, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 26, Sayı 3-4 (1969), s. 179-205.
- Dietze, Gottfried: “Judicial Review in Europe”, **Michigan Law Review**, Volume 55, No. 4 (1956-1957), s. 539-566.
- Döner, Ayhan: “Anayasa Mahkemesi Kararlarının Gerekçelerinin Bağlayıcılığına İlişkin Bazı Sorunlar”, **Prof. Dr. Ergun Özbudun’a Armağan**, Cilt 2, Yetkin Yayınları, Ankara 2008, s. 215-233.
- Duran, Lûtfi: “İtiraz Yolu ile Anayasa’ya Aykırılık İddiası ve Temel Hak ve Özgürlüklerin Kanunla Düzenlenmesi”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt 31, Sayı 1-4 (1965), s. 284-353.
- Duran, Lûtfi: “Türkiye’de Anayasa Yargısının İşlevi ve Konumu”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 1 (1984), s. 57-87.
- Duran, Lûtfi: “Belediye Gelirlerine Katılma Payları ve On Yıl Süreli Anayasaya Uygunluk”, **Malî Hukuk**, Yıl 1990, Sayı 30 (Kasım-Aralık), s. 3-23.
- Erem, Faruk: **Ön Mesele (Meselei Müstehire) Olarak Anayasaya Aykırılık İddiası**, Ankara 1962.
- Erem, Faruk: “Ceza Hukuku Yönünden Anayasaya Aykırılık İddiası”, **Adalet Dergisi**, Yıl 53, Sayı 5-6 (Mayıs-Haziran 1962), s. 459-471.
- Eren, Abdurrahman: “Anayasa Mahkemesinin Kanun Hükmünde Kararnamelere İlişkin İçtihadı Doğrultusunda Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Değerlendirilmesi”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 36, Sayı 1 (2019), s. 1–72.
- Ergül, Ozan: “Usulüne Göre Yürürlüğe Konulmuş Milletlerarası Andlaşmalar Kanun Hükmündedir”, **Yıldırım Uler Armağanı**, Yakın Doğu Üniversitesi Yayınları, Lefkoşa 2014, s. 65-86.

- Ergül, Ozan: “On Yıl Süreli Denetim Yasağının Kapsamını Genişleten Anayasa Mahkemesi İçtihadı: Anayasaya Uygunluk Denetiminde Sessiz Bir Geri Adım”, **Legal Hukuk Dergisi** (Rona Aybay Armağanı Özel Sayısı), Cilt 1 (2014), s. 863-895.
- Favoreu, Louis: “Constitutional Review in Europe”, **Constitutionalism and Rights: The Influence of the United States Constitution Abroad** (Eds. Louis Henkin - Albert J. Rosenthal), Columbia University Press, New York 1990, s. 38-62.
- Feyzioğlu, Turhan: **Kanunların Anayasaya Uygunluğunun Kazaî Murakabesi**, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara 1951.
- Gören, Zafer: **Anayasa Hukuku**, 5. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- Gözler, Kemal: **Türk Anayasa Hukuku**, 4. Baskı, Ekin, Bursa 2021.
- Güneş, Turan: “C.H.P.’nin Haksız İktisaplarının İadesi Hakkında 6195 Sayılı Kanunu İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararı Üzerine”, **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, Cilt 18, Sayı 3-4 (Eylül-Aralık 1963), s. 345-361.
- Güneş, Turan: **Türk Pozitif Hukukunda Yürütme Organının Düzenleyici İşlemleri**, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara 1965.
- Güran, Sait: “Anayasa Yargısında Yürütmenin Durdurulması”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 2 (1985), s. 143-159.
- Güriz, Adnan: **Hukuk Felsefesi**, 4. Baskı, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Ankara 1996.
- Hakyemez, Yusuf Şevki: “Anayasa Mahkemesi Karar Gerekçelerinin Bağlayıcılığı Sorunu”, **Prof. Dr. Ergun Özbudun’a Armağan**, Cilt 2, Yetkin Yayınları, Ankara 2008, s. 365-398.
- Hocaoğlu, A. Şeref - Ocakçıoğlu, İsmet: **Anayasa ve Anayasa Mahkemesi**, Ayyıldız Matbaası, Ankara 1971.
- Kaboğlu, İbrahim Ö.: **Anayasa Yargısı**, 4. Baskı, İmge Kitabevi Yayınları, Ankara 2007.
- Kanadoğlu, Korkut: **Anayasa Mahkemesi**, Beta, İstanbul 2004.

- Karamustafaoğlu, Tunçer: “Anayasa Yargısının Önemli Sorunları”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 25, Sayı 3-4 (1968), s. 91-100.
- Kıratlı, Metin: **Anayasa Yargısında Somut Norm Denetimi (İtiraz Yolu)**, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara 1966.
- Kontacı, A. Ersoy: “Anayasada Sayılmayan Hakların Yargısal Korunması”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 66, Sayı 2 (2017), s. 427-459.
- Kubalı, Hüseyin Nail: **Anayasa Hukuku Dersleri: Genel Esaslar ve Siyasî Rejimler**, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1971.
- Metin, Yüksel: **Anayasanın Yorumlanması**, Asil Yayın Dağıtım, Ankara 2008.
- Neuborne, Burt: “Judicial Review and Separation of Powers in France and the United States”, **New York University Law Review**, Volume 57, No. 3 (June 1982), s. 363-442.
- Oder, Bertil Emrah: **Anayasa Yargısında Yorum Yöntemleri**, Beta, İstanbul 2010.
- Okandan, Recai G.: “Kanunların Anayasa’ya Uygunluğunun Siyasî ve Kazaî Teminâtı Yönünden 20 Nisan 1340 Anayasamız”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, Cilt 33, Sayı 1-2 (1967), s. 3-21.
- Onar, Erdal: **1982 Anayasasında Anayasayı Değiştirme Sorunu**, Ankara 1993.
- Onar, Erdal: **Kanunların Anayasaya Uygunluğunun Siyasal ve Yargısal Denetimi ve Yargısal Denetim Alanında Ülkemizde Öncüler**, Ankara 2003.
- Onar, Erdal: “1982 Anayasasının 2007 Yılında 5678 sayılı Kanunla Değiştirilmesi Süreci Üzerine Düşünceler”, **Prof. Dr. Ergun Özbudun’a Armağan**, Cilt 2, Yetkin Yayınları, Ankara 2008, s. 487-546.

- Öden, Merih: “Anayasa Yargısında Yargıcın Davaya veya İşe Bakamaması”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 43, Sayı 1-4 (1993), s. 61-124.
- Öden, Merih: “Türk Anayasa Yargısında On Yıl Süreli Denetim Yasağı”, **Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi**, Cilt 55, Sayı 4 (Ekim-Aralık 2000), s. 47-81.
- Öden, Merih: **Türk Anayasa Hukukunda Eşitlik İlkesi**, Yetkin Yayınları, Ankara 2003.
- Öden, Merih: “Anayasa Mahkemesi ve Olağanüstü Hal ve Sıkıyönetim Kanun Hükmünde Kararnamelerinin Anayasaya Uygunluğunun Yargısal Denetimi”, **Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi**, Cilt 58, Sayı 3 (2009), s. 659-691.
- Öden, Merih: “Anayasa Hukuku Açısından Çekişmesiz Yargı”, **Prof. Dr. Tunçer Karamustafaoğlu’na Armağan**, Adalet Yayınevi, Ankara 2010, s. 511-527.
- Öden, Merih - Esen, Selin: “The Influence of International Human Rights Standards on Turkish Jurisprudence”, **International Constitutional Law** (Ed. Luca Mezzetti), G. Giappichelli Editore, Torino 2014, s. 401-432.
- Özbudun, Ergun: “Anayasa Yargısı ve Demokratik Meşruluk Sorunu”, **Demokrasi ve Yargı** (Derleyen, Ozan Ergül), Türkiye Barolar Birliği Yayınları, Ankara 2005, s. 336-351.
- Özbudun, Ergun: “Demokrasiye Geçiş ve Demokrasinin Pekişmesi Sürecinde Anayasa Mahkemelerinin Rolü”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 24 (2007), s. 359-364.
- Özbudun, Ergun: **Anayasalcılık ve Demokrasi**, Yetkin Yayınları, Ankara 2019.
- Özbudun, Ergun: **Türk Anayasa Hukuku**, 20. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2020.
- Pazarcı, Hüseyin: **Uluslararası Hukuk Dersleri**, 1. Kitap, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara 1985.

- Pazarcı, Hüseyin: “Türk Hukukunda Andlaşmalar ile Yasaların Çatışması”, **Milletlerarası Hukuk ve Milletlerarası Özel Hukuk Bülteni**, Cilt 24, Sayı 1-2 (2004), s. 651-674.
- Ponthoreau, Marie-Claire - Hourquebie, Fabrice: “The French Conseil Constitutionnel: An Evolving Form of Constitutional Justice”, **The Journal of Comparative Law**, Volume 3, Issue 2 (2008), s. 269-284.
- Sağlam, Fazıl: **Temel Hakların Sınırlanması ve Özü**, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara 1982.
- Sağlam, Fazıl: “Kanun Hükmünde Kararname Çıkarma Yetkisinin Sınırları: Uygulamanın Yaygınlaşmasından Doğabilecek Sorunlar”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 1 (1984), s. 261-271.
- Sağlam, Fazıl: “Yetki ve İşlev Bağlamında Anayasa Mahkemesi’nin Yasama Yürütme ve Yargı ile İlişkisi”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 13 (1996), s. 43-60.
- Soysal, Mümtaz: **100 Soruda Anayasanın Anlamı**, 11. Baskı, Gerçek Yayınevi, İstanbul 1997. (1997 a)
- Soysal, Mümtaz: “Uluslararası Andlaşmalar Konusunda Anayasa Yargısı”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 14 (1997), s. 171-187. (1997 b)
- Stone Sweet, Alec: **Governing with Judges: Constitutional Politics in Europe**, Oxford University Press, New York 2000.
- Tanör, Bülent: **Anayasa Hukukunda Sosyal Haklar**, May Yayınları, İstanbul 1978.
- Tanör, Bülent: **İki Anayasa: 1961-1982**, Beta, İstanbul 1986.
- Tanör, Bülent: **Osmanlı-Türk Anayasal Gelişmeleri**, Cogito, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1998.
- Tanör, Bülent - Yüzbaşıoğlu, Necmi: **1982 Anayasasına Göre Türk Anayasa Hukuku**, 17. Baskı, Beta, İstanbul 2018.
- Teziç, Erdoğan: **Türkiye’de 1961 Anayasasına Göre Kanun Kavramı**, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1972.

- Teziç, Erdoğan: “1982 Anayasasına Göre Anayasaya Uygunluğun Denetimi”, **İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi** (Ragıp Sarıca’ya Armağan), Yıl 3, Sayı 1-3 (1982), s. 199-208.
- Teziç, Erdoğan: “Kanunların Anayasaya Uygunluğunun “Esas” Açısından Denetimi”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 2 (1985), s. 21-38.
- Teziç, Erdoğan: “Parlamento Kararı ve Kanun”, **Anayasa Yargısı**, Cilt 5 (1988), s. 121-130.
- Teziç, Erdoğan: **Anayasa Hukuku**, 18. Baskı, Beta, İstanbul 2014.
- Tikveş, Özkan: **Mukayeseli Hukukta ve Türk Hukukunda Anayasa Yargısı**, Ege Üniversitesi İktisadî ve Ticarî Bilimler Fakültesi Yayınları, İzmir 1978.
- Tunaya, Tarık Zafer: **Siyasal Kurumlar ve Anayasa Hukuku**, 5. Baskı, Araştırma, Eğitim, Ekin Yayınları, İstanbul 1982.
- Turhan, Mehmet: “Anayasa Hukukumuzda “İhmal” Sorunu”, **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt 26, Sayı 4 (Aralık 1993), s. 59-68.
- Turhan, Mehmet: “Anayasa Yargısının Demokratik Hukuk Devletindeki İşlevi ve Meşruluğu”, **Anayasa Yargısı İncelemeleri - 1** (Derleyen, Mehmet Turhan - Hikmet Tülen), Anayasa Mahkemesi Yayınları, Ankara 2006, s. 41-69.
- Uluşahin, Nur: “Yokluk Teorisinin Anayasa Hukukunda Yeri ve Uygulanabilirliği”, **Prof. Dr. Ergun Özbudun’a Armağan**, Cilt 2, Yetkin Yayınları, Ankara 2008, s. 675-737.
- Ülgen, Özen: **Anayasa Yargısında İlk İnceleme**, Beta, İstanbul 2013.
- Yayla, Yıldızhan: “Anayasa Mahkemesine Göre Cumhuriyetin Özü”, **Hıfzı Timur’un Anısına Armağan**, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1979, s. 973-1040.
- Yayla, Yıldızhan: “1982 Anayasasına Göre Devletin Özü”, **İdare Hukuku ve İlimleri Dergisi**, Yıl 4, Sayı 1-3 (1983), s. 133-149.
- Yıldırım, Turan: “Anayasa Mahkemesi Kararlarının Bağlayıcılığı”, **Amme İdaresi Dergisi**, Cilt 26, Sayı 4 (Aralık 1993), s. 69-80.
- Yüzbaşıoğlu, Necmi: **Türk Anayasa Yargısında Anayasallık Bloku**, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, İstanbul 1993.

DİĞER KAYNAKLAR

Anayasa Mahkemesi Resmî İnternet Sitesi karar arama motoru:

<https://anayasa.gov.tr/tr/kararlarbilgibankasi/>

Danışma Meclisi Tutanak Dergisi, Cilt 7 ve 10.

Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem 1 Cilt 4 ve Dönem 3 Cilt 17.

Milli Güvenlik Konseyi Tutanak Dergisi, Cilt 7.

Resmî Gazete.

Temsilciler Meclisi Tutanak Dergisi, Cilt 2.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Dönem 23/4 Cilt 66
ve Dönem 23/5 Cilt 97.